

Specimen juridicum inaugurale continens quaestiones ex jure hereditario desumptas

<https://hdl.handle.net/1874/324467>

QUAESTIONES EX JURE HEREDITARIO
DESUMTAS

SPECIMEN JURIDICUM INAUGURALE.

CONTINENS

QUAESTIONES EX JURE HEREDITARIO
DESUMTAS.

1899 672

2. ECIPIE N. E. LONGIN TRAUQUANA

COPIES

QUESTIONES EX JURE HEREDI-
TARIO RESUMPTAS

1899

EDITIONE SECUNDA

AD AUCTOREM D. J. B. B. B.

FRANCISCA DE BARRA

ET ALII

IN VITAE ET MORIS

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

INSTITUTIONE

8

SPECIMEN JURIDICUM INAUGURALE

CONTINENS

3

**QUAESTIONES EX JURE HEREDI-
TARIO DESUMTAS**

QUOD

FAVENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI

BERNARDI FRANCISCI SUERMAN

MED. DOCT. ET PROF. ORD.

NEC NON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU

ET

NOBILISSIMAE FACULTATIS JURIDICAE DECRETO

Pro Gradu Doctoratus

SUMMISQUE IN

JURE ROMANO ET HODIERNO HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

IN ACADEMIA RHENO-TRAJECTINA

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,

ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

BERNARDUS ENGELBERTUS ROELVINK,

BREDEVORDIA-CELRUS.

DIE XXIII. M. JUNII A MDCCCXLVII, HORA II.

—•••—
TRAJECTI AD RHENUM,

APUD **P. W. VAN DE WEYER**, TYPOGR.

—
MDCCCLVII.

STIMULI TUMORUM IN ADIPOSIS

1872

QUESTIONES BY JULIE HERMANN

TABULAE DIAGNOSTICAE

DE

CAUSIS ET SYMPTOMATIBUS

ET DIAGNOSI TUMORUM

DE GIBBERNE ET ALIIS

DE TUMORIBUS

DE

CAUSIS ET SYMPTOMATIBUS

ET

DIAGNOSI TUMORUM

DE GIBBERNE ET ALIIS

DE TUMORIBUS

DE GIBBERNE ET ALIIS

DE CAUSIS ET SYMPTOMATIBUS

ET DIAGNOSI

TUMORUM

DE GIBBERNE ET ALIIS

DE TUMORIBUS

DE GIBBERNE ET ALIIS

DE

DE TUMORIBUS

DE GIBBERNE ET ALIIS

DE

PARENTIBUS OPTIMIS CARISSIMIS

SACRUM.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILIP HENNING, M.D., F.R.S., F.R.C.P., F.R.S.E., F.R.S.M., F.R.S.G., F.R.S.O., F.R.S.N., F.R.S.I., F.R.S.A., F.R.S.E., F.R.S.M., F.R.S.G., F.R.S.O., F.R.S.N., F.R.S.I., F.R.S.A.

PHILIP HENNING, M.D., F.R.S., F.R.C.P., F.R.S.E., F.R.S.M., F.R.S.G., F.R.S.O., F.R.S.N., F.R.S.I., F.R.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILIP HENNING, M.D., F.R.S., F.R.C.P., F.R.S.E., F.R.S.M., F.R.S.G., F.R.S.O., F.R.S.N., F.R.S.I., F.R.S.A.

QUAESTIO PRIMA.

UTRUM TESTATOR POSSIT JUBERE HEREDES, UT AD TEMPUS IN
HEREDITATIS COMMUNIONE MANEANT.

Jure Romano non valebat ea clausula testatoris, qua perpetuam inter heredes jubet communionem, quia nulla societatis in aeternum coitio est, ut ait PAULUS in l. 70 D. *pro socio*. — Quum autem hoc principium universe amplexi sint Romani, neque testatori permittendum erat, id sua solius cavere dispositione, quod ne conventionem quidem duorum introduci potest.

Erat autem apud Romanos permessa dispositio, qua ad tempus communionem imponat testator v. g.

ut divisio fiat demum, si omnes heredes, ad majorem aetatem pervenerint; cum etiam conventionem partium societas ad tempus contrahi possit. Hoc docetur in l. 14 § 2. D. Comm. divid: *Si conveniat ne omnino divisio fiat, hujusmodi pactum nullas vires habere manifestissimum est, sin autem intra certum tempus, quod etiam ipsius rei qualitati prodest, valet.* Exemplum refert *Ulpianus* in l. 4 pr. D. de Cond. Inst. 1) idem autem in Gallia olim viguisse docet *Pothier* 2) et de Jure nostro antiquo idem affirmat *HUGO GROTIUS* 3).

Jure hodierno, etiam non valet dispositio qua in perpetuum communitio jubetur, ita ut ab ea discedere non liceat.

Legislator noster exemplum secutus Codicis Napoleontici, temporis spatium definivit, ultra quod

1) Cf. *Vost ad Pandectas* Tom. I. Lib. X. Tit. 2. No. 52 et *GLÜCK. Ausführliche Erläuterung der Pandecten.* T. XI. p. 21.

2) *Traité des Successions.* Lib. I. Ch. IV. p. I.

3) *Inleiding tot de Hollandsche Regtsgeleerdheid.* B. 2. Cap. 2. num. 19.

heredes non possint stipulari, ut divisio differatur. Traditur hoc in art. 1112 Cod. Civ. Unde apparet, tempus, ad quod divisio differri potest ab ipsis heredibus, esse quinque annorum, ultra quod tempus etiamsi in longius contraxerint, pactum non valet.

Hinc vero quod Jure nostro et Gallico, omnes quidem in eo conveniunt, non eam valere dispositionem testatoris, qua ultra quinquennium communionem heredibus imponat, sed hac in re dissentiunt, num vim teneat ea clausula qua ad quinque annos heredes jubet in communiōe manere, ita ut, qui hoc modo heredes instituti sunt, non liceat dividere hereditatem ante hocce tempus praeteritum 1).

Ampl. VERNEDE, 2) qui hanc facultatem testatori tribuit, hac scilicet ratione argumentatur: licere

1) Codicis Napoleontici interpretes, qui hanc facultatem testatori tribuunt sunt inter alios DELVINCOURT. T. II. p. 344. et DURANTON. T. VII, pag. 459. Inter eos, qui art. 815 Cod. Nap. ad testatorem non pertinere dicunt atque huic facultatem adimant communionem imponendi, nominandus est CHABOT DE L'ALLIER.

2) *Handboek voor de Nederl. Wetg.* Af. II. pag. 302 seqq.

testatori quaecumque dispositioni suae addere conditionem, quae ei placet, modo non sit contraria legibus; jam lex permittit, quod partium conventionione communionis dissolutio ad quinque annos differtur; ratio igitur non est, quare facta per testatorem divisionis hereditatis ad tempus quinque annorum prohibitio, inefficax sit. — Ipsa ejus verba audiamus quibus sententiam suam defendat: »Daar de erfgenamen zelve de bevoegdheid bezitten, om zoodanige overeenkomst van opschorting te sluiten en dezelve dus, mits tot zekeren tijd bepaald, niet wordt beschouwd als strijdende met de openbare orde, zoo kan ik niet inzien, waarom aan den erflater, zoodanige instelling, mits onder eene *ontbindende* voorwaarde niet zoude mogen worden toegelaten. — Zoodanig gebod van den erflater zoude immers, niet meer bevatten, dan eene bepaling in den uitersten wil, waarbij de erflater aan meerdere personen gezamenlijk eene zaak legateert, onder voorwaarde, dat zij zullen overeenkomen, om het gelegateerde onverdeeld te houden en de vruchten of inkomsten

gedurende vijf jaren gemeenschappelijk te trekken, hoedanige overeenkomst, volgens dit art. geoorloofd is, terwijl de instelling slechts zoude vervallen voor hem, die aan zoodanige beperking zich niet zoude willen onderwerpen." Pergit porro: »Eerst dan, wanneer het verbod, den bij art. 1112 bepaalden tijd van vijf jaren te boven gaat, zal het als strijdende met de openbare orde en bijgevolg met de wet als niet geschreven kunnen beschouwd worden; men zal toch wel niet kunnen veronderstellen dat de Wetgever aan belanghebbenden zoude hebben willen toestaan, het sluiten van overeenkomsten, die hij zelf als strijdende met de openbare orde beschouwde."

Sunt autem, inter quos consult: *de PINTO* 1) et *SCHÜLLER*, 2) qui contendunt heredes semper retinere hereditatis dividendae facultatem, licet ea lege hereditatem adierint, ne ad tempus eam dividant,

---

1) *Handboek tot het Burgerlyke Wetboek* § 596.

2) *De Nederlandsche Wetboeken met Aanteekeningen* D. I. p. 205.

quum hanc conditionem legi contrariam pro non scripta habendam esse existimant, secundum art. 935 Cod. Civ. 1). Nam in alinea 2 art. 1112 dicit legislator, heredes semper posse recedere a communionem et divisionem petere, etiamsi iis prohibitum sit. *De hoedelscheiding kan, niettegenstaande enig daarmede strijdig verbod, ten allen tijde gevorderd worden.* Sub quibus verbis intelligendam esse defendunt, prohibitionem a testatore factam ne ad tempus divisio hereditatis ab heredibus instituat. — Quibus argumentis addi potest, quod in al. 3 dicitur: *er mag echter overeengekomen worden,* — non autem *er mag bepaald worden.* Ex quibus igitur efficiunt, quod facultas, quam lex de differendo tempore dissolvendae communionis tribuit, solis competit heredibus non aliis extraneis. — Omnes autem in eo consentiunt, testatorem heredi-

1) Art. 935 Cod. Civ. In alle uiterste wilsbeschikkingen, worden de voorwaarden, die onverstaanbaar of onmogelijk zijn, of die met de wetten en goede zeden strijden, voor niet geschreven gehouden.

bus quibus debetur portio legitima, communio-
nem imponere non posse ratione hujus portio-
nis. 1). Quaestio autem, ut pressius sequar ampl.
VERNEDE, ita mihi videtur tractanda, ut distingua-
mus, quid juris sit, si testator heredes instituerit
sub conditione *si pacti fuerint de hereditate intra
quinquennium non dividenda*; deinde si pure eos
instituit testator, sed sub conditione resolutive,
*si intra quinquennium divisionem petierit heres
non esto*; et tertio denique; si harum conditionum,
nullam fecerit mentionem, sed simpliciter jusserit,
ne intra quinquennium divisio fiat. —

In prima quaestione, ampl. VERNEDE assentiendum
esse existimo, nam hic heredes ex pacto hereditatis
communioem inchoant et dici nequit talem con-
ditionem voluntatis libertatem in heredibus tollere,
nam quilibet perpendere potest, num sibi talis com-
munio utilis sit nec ne. Confiteor legislatorem
vero similiter locutum esse de pacto talium here-

1) Cf. VERNEDE, ad l. c.

dum, qui hereditatem jam adiverant, sed minime inde sequitur excludi heredes, qui hereditatem nondum adiverant, nam illi repudiatione tantum heredes esse desinunt 1). Quod ad alteram thesin pertinet, credo talem conditionem non valere, cum conditio resolutive in heredum institutione est res minus favorabilis, et in jure Romano erat prohibita ex regula: *qui semel heres semper heres* 2) et ideo eam in jure nostro rejiciendam esse statuo. Quod Cl. SAVIGNY 3) de hac regula dicit: »*die praktische Wichtigkeit dieses Satzes ist jedoch durch die einföhrung der Fideicommissse sehr vermindert,*“ apud nos ejus majorem vim probent. Unum fideicommissum de residuo a quolibet tantum constitui potest 4); haec autem si admittitur conditio re-

---

1) Art. 1185 Cod. Civ.

2) Cf. l. 88 de hered. Inst. *Cum autem semelheres exstiterit servus, non potest adjectus efficere, ut qui semelheres exstitit, desinat heres esse.*

3) Systh. D. III. p. 218.

4) Cf. Art. 926 et 928 Cod. Civ.

solutiva efficiat fideicommissum, ex quo tota hereditas restituenda esset existente conditione.

Si autem testator unice jusserat communionem intra quinquennium continuari: id haberi potest pro institutione sub conditione, *si pacti fuerint de divisione intra quinquennium non petenda*, et heres, qui tunc hereditatem adiit, etiam hoc pactum fecisse videtur; severior autem interpretes in tali institutione videbit *prohibitam divisionem*, quae ex verbis legis nullum effectum producit.

de boedelverdeling te bezetten.
De acten van boedelverdeling, welke tot noodzaak
verzet, en evenwel voldaan te hebben zijden het verzet
ten behoeve van noodzakelijke schuldeisers of legatarie

QUAESTIO SECUNDA.

DE CREDITORIBUS ET LEGATARIIS SESE DIVISIONI HEREDITATIS

OPPONENTIBUS.

In art. 1113 Cod. Civ. creditoribus et legatariis datur facultas se opponendi, ne hereditatis divisio fiat, antequam solutum est, quod debetur; quae vero oppositio, hunc effectum producit, ut divisio facta, post illam oppositionem et quamdiu non satisfactum est, quod singuli heredes pro eorum parte ex hereditatis aditione iis debent, ipso jure nulla sit quod ad eum creditorem et legatarium, qui sese faciendae divisioni opposuit. Haec sunt hujus articuli verba: *De schuldeischers van den erfster, mits*

gaders de legatarissen, zijn bevoegd om zich tegen de boedelscheiding te verzetten.

De acten van boedelscheiding, verleden na zoodanig verzet, en voordat voldaan is hetgeen tijdens het verzet ten behoeve van zoodanigen schuldeischer of legataris verschenen of opvoorderbaar was, is nietig ten opzichte van zoodanigen schuldeischer of legataris.

Jus, quod creditores et legatarii jure hodierno habent, ut heredes vetare possint, ne divisionem inter se faciant, in Cod. Civ. Nap. iis non est concessum, sed in Jure Patriae nostrae antiquo hocce jus jam habuisse, docet nos VOËT 1), apud quem invenitur, quod in praxi apud nostrates receptum fuit, creditores hereditatis postulare posse a Judice domicilii defuncti, ut faciendam inter heredes rerum hereditariarum divisionem inhibeat, usque dum ipsis vel solutione satisfactum vel cautione praestita satisfactum fuerit, ut ita evitent necessitatem conveniendi singulos pro rata post diremtam divisione Communionem. Eadem est causa, ob quam legislator

(1) Ad loc. cit. L. X tit. 2 N° 32.

noster facultatem sese divisioni opponendi creditoribus et legatariis tribuit, uti apparet, ex iis, quae ampl. VOORDUIN 1) et ASSER 2) ad hunc locum annotaverunt. Secundum eos, debita et legata quibus hereditas est gravata, ad divisionem usque, ipso jure quidem inter heredes sunt divisa, pro ea parte, qua ad defuncti successionem vocantur, ita ut creditores et legatarii a singulis coheredibus, statim ac hereditatem adeant, partem debiti sive legati petere possunt, sed non adstringuntur, ut contra singulos heredes, pro eorum parte agant, tamdiu divisio nondum locum habuit, possunt ex hereditate sibi solutionem parare.

---

1) *Geschiedenis en beginselen der Nederlandsche Wetgeving.* D. IV. pag. 275, ubi haec verba occurrunt: Zoo lang de boedel onverdeeld is, heeft de schuldeischer en legataris regt op den onverdeelden boedel en hij kan zich voor de kwijting der schuld tegen de deeling verzetten.

2) ASSER. *Het Nederl. Burg. Wetb., vergeleken met het Wetboek Napoleon*, pag. 584: De schuldeischer en legataris toch hebben belang, om hun regt op den onverdeelden boedel uit te oefenen en niet verwezen te worden, tot ieder der soms menigvuldige erfgenamen zijn aandeel zal hebben bekomen.

Idem confirmatur verbis articuli 1143 Cod. Civ. quae ita se habent: *De erfgenamen zijn tot de betaling (van schulden en legaten) persoonlijk en ieder naar mate van de hoegrootheid van zijn erfdeel gehouden, onverminderd de regten der schuldeischers op de geheele nalatenschap zoo lang die nog is onverdeeld.* Post factam igitur hereditatis divisionem, creditores et legatarii contra singulos heredes, pro ea parte, qua jus acceperunt in hereditate agere obligantur, et si tunc ab uno alterove herede, qui partem quidem bonorum hereditariorum acquisivit, sed qui solvendo non est, damnum patiantur, caeteri eo non gravabuntur. Lex insigne jus tribuit creditoribus et legatariis, quo si uti neglexerunt, habent quod sibi imputent. Hanc legem magnae acuitatis esse, unusquisque agnoscit, quia sic creditores hereditatis jura sua optime servare possunt. Negari quidem non potest, hoc jure oppositionis, difficiliorem factam esse communionis hereditariae dissolutionem et propterea heredum commodis paululum nocere. Sed hoc etiam verum, si alteruter heres

aut creditor, noxam pati debeat, multo aequius hanc ab herede esse ferendam. Omne enim, quod acquirit heres est emolumentum, creditori autem quam minime ejus jus minuitur damnum infertur.

Merito igitur legislator noster, id, quod usu antea apud nos valuit, in Codice recepit, et statuit creditorum jura magis esse tuenda quam heredum. Quam illi vetare possint, ne communio hereditatis non prius dissolvatur, quam a singulis sociis partem debiti hereditarii acceperunt.

Ut creditores autem et legatarii hoc favore uti possint, requiritur, ut oppositio, quae a parte eorum contra heredes significatur, propter debita et legata instituitur, quorum dies jam venit; quod certe aequitatem habet, nam aliter fieri possit, ut per multos annos divisio differretur hereditatis, quae legis annis aliisque debitis, quae in diem debentur, gravata est. 1) Observandum porro est, quod creditores et legatarii hoc favore uti debent, ante factam divi-

---

1) VOORDUIN. I. c. pag. 245.

sionem, nam statim cessat jus sese divisioni opponendi, quando heredes legitimo modo probare possunt, divisionem jam inter eos institutam esse ante diem, quo de oppositione creditoris vel legatarii certiores facti sunt. Hic autem oritur quaestio, quid juris sit, quando heredes, licet iis permissum non esset, nihilominus dividerunt hereditatem, an tunc dicendum est, res illas hypothecae obligatas esse, ita ut creditor sive legatarius, qui se faciendae divisioni opposuit, contra quemcunque harum rerum possessorem, agere possit. Ad propositam quaestionem negando esse respondendum, putat cons. LOKE, 1) cujus sententiae omnino assentior. Nam hypothecae legales in jure nostro non exstant et tale jus nihil aliud esse potest, quam hypothecae jus, per quod creditores res immobiles divisione, contra eorum oppositionem factam, ab emtoribus aliisque, in quorum dominium res ex hereditate legitimo modo translatae sunt, evincere possint.

---

2) *Handboek voor Notarissen*. bl. 858.

Sententia autem, quam ampl. LOKE tuetur, refutatur ab scriptore anonymo in Diario, Jur: quibus titulus *Regt en Wet*: 1) qui defendit, usque ad divisionem hereditatis factam creditoribus et legatariis competere in hereditate jus in re, quod jus igitur creditores et legatarii sese divisioni opponendo retinent. Hancce sententiam equidem amplecti non possum, nostra enim sententia confirmatur ex comparatione art. 1147 Cod. Civ. cum art. 1154 eodem, ubi creditores si intra sex menses post delatam hereditatem separationem impetraverunt, per inscriptionem solum efficere possunt, ne res hereditariae efficaciter alienari vel obligari possint ab herede, in damnum eorum; sin vero post sex menses, sed intra triennium unice in bonis hereditariis habent privilegium, sed minime quasi jus in re, scilicet alienationes et hypothecae, quas heres fecerit in eorum damnum valent. In art. 1117 Cod. Civ. autem nec sex mensium fit mentio nec triennii, oppositio credito-

---

1) D. I. bl. 554. seqq.

rum et legatariorum, ex illo tamdiu fieri potest, quamdiu hereditas non est divisa, nec exigitur inscriptio, quo extranei de oppositione certiores fierent, ex quo conjicere velim per talem oppositionem, minime jus in re nasci ratione extraneorum. — Ampl. LOKE ultra autem progreditur, statuens art. 1113 omni vi et effectu carere cum per oppositionem jus in re nasci nequeat. Confitetur omnino legislatoris mentem fuisse creditoribus usque ad divisionem hereditatis factam, nulla ratione habita heredum et jurum, quae invicem illis competunt, concedere ut sibi ex bonis hereditatis solutionem parare possunt, sed ex Jure constituto contrarium decidendum esse statuit, ita disputans. »Kennelijk ging de wetgever van de veronderstelling uit, dat de schuldeischers en de legatarissen, tot aan de scheiding, zonder aanzien van de regten der erfgenamen onderling, hunne vorderingen op de nagelatene goederen kunnen verhalen; en die veronderstelling stemt doorgaans

1) l. c. pag. 858.

zoowel met de billijkheid als het gevestigd gebruik overeen, dat het welligt wenschelijk mogt heeten, haar door eene meer stellige bepaling bevestigd te zien. Maar wat daarvan ook zij, de gewone regtsbeginselen leiden tot nu toe tot een ander besluit, want vermits de verpligting tot betaling der schulden en legaten, regtens tusschen de erfgenamen is verdeeld en er bij gevolg uit eene en dezelfde schuld, zoovele schuldvorderingen ontstaan, als er erfgenamen zijn, zoo kan ieder van deze zich verzetten, dat het aandeel zijner mede-erfgenamen in de schuld, op de gemeene goederen worde vervolgd, zoo lang daarvan het hem toekomend deel niet is afgezonderd. Door dat verzet bij ontstentenis eener wetsbepaling, waarbij aan den schuldeischer een zakelijk regt op al de nagelatene goederen wordt toegekend te verwerpen, zou men de onderscheiding tusschen dat regt en de personele regtsvordering miskennen, en het zal uit dien hoofde eene belangrijke vraag zijn, of de inhoud der artikelen 1113 en 1147 voldoende kan worden

geacht, om zoodanig (zakelijk) recht te vestigen. Wordt die vraag ontkennend beantwoord, dan zal het eerste dier artikelen als niet geschreven zijn; want het verzet, waarvan aldaar de rede is kan den schuldeischer of legataris weinig baten, indien hij, na de scheiding, die in weerwil van dat verzet is tot stand gebragt, te hebben doen vernietigen, zijne vordering op de naglatene goederen niet kan verhalen, zonder gevaar te loopen, dat een der erfgenamen de zoo even vermelde regtsgronden hem tegenwerpe, en hem dus noodzake zijne vordering te staken tot dat bij eene nieuwe scheiding aan iederen erfgenaam zijn aandeel zij toegewezen."

Minime tamen equidem viro cons: assentiri possum, contententi si creditoribus et legatariis jus in re in bonis hereditariis non concedatur, oppositionem ex art. 1113 et verba art. 1147. »*Onverminderd de regten op de geheele nalatenschap zoolang die nog is onverdeeld*» sensu et effectu carere. — Saepe enim apud interpretes, tam Juris Romani quam Hodierni invenitur hereditatem esse personam

moralem sive intellectualem, quam significationem probasse videtur legislator noster, cum concedat creditoribus, ut separationem possunt impetrare hereditatis a patrimonio heredum 1) et in art. 1113. concedendo oppositionem. Hereditas igitur indivisa sustinet personam defuncti, contra quam actiones suas instituere possunt creditores. Quod heredes simul obligati sunt, pro rata parte, non tollit obligationem hereditatis, ita ut heredes fidejussores hereditatis existimari possint, quibus non competit beneficium ordinis, eadem ratione qua socii fidejussores societatis habentur.

Tandiu igitur divisio hereditatis propter oppositionem non facta esse habetur, contra ipsam hereditatem actio creditoribus competit. Si igitur nonnulli heredes obligationi suae satisfecerunt, alii autem id non fecerunt, vel quia non solvendo sunt vel quia creditor contra eos actionem non instituit, creditori licet horum partem ab heredi-

---

1) Cf. art. 1113 Cod. Civ.

tate petere, et res hereditarias, quas heredes qui jam solverant retinent, sententia impetrata evincere potest. Eandem sententiam mihi amplecti videntur consultiss. *Nierop* in verbis: »Men zal vragen, waartoe dan het voorregt van afscheiding, daar de fictie reeds uitsluitend verhaal geeft? Het antwoord kon zijn: de afscheiding geeft niet alleen uitsluitend regt van verhaal op het onverdeelde goed der nalatenschap — een regt, dat thans ook zonder de afscheiding, alleen voor schuldeischers der nalatenschap bestaat, art. 1147, 1117 B. W. verg. met art. 492 R. V. en in verband met de weglating van art. 882 C. C. — maar belet de feitelijke vermeniging, de spoliatie, de vervreemding, hetgeen de fictie alleen niet belet 1).

---

1) *De leer der rechtspersonen toegepast op de maatschappen in de Nederlandsche Jaarboeken voor rechtsgeleerdheid en wetgeving VIII* Dl. 2^e. stuk bl. 297.

QUAESTIO TERTIA.

AN ET QUATENUS LEX IPSA SOCIOS COHEREDES LIBERET AB HEREDITATIS DIVIDENDAE OBLIGATIONE, ITA UT ACTIO, QUA HANC DIVISIONEM PETUNT PRAESCRIPTA DICATUR.

Ad communem utilitatem sancitum est ut praescriptioni obnoxiae sint omnes vindicationes et conditiones, nec post definitum tempus amplius in jure institui possint; ita scilicet, ut post certum tempus elapsum exceptio praescriptionis opponi possit. Est autem ordinaria et longissima praescriptio triginta annorum, quaeritur igitur, num post triginta annos, cesset actio, qua unus socius alterum

1) Praescriptio. Tom. III. Ed. 272. — Annot. Landbach. — Praescriptio. Causae T. IV. § 274. — Rem indicatum

1) Cf. l. 1 D. de Usurp. et Usue. et l. 5. pr. D. pro socio.

cogere possit, ut communio hereditatis dissolvatur, et divisio ejus instituatur? Hujus autem rei duplex erit effectus, aut ut communio, quae inter heredes obtinet, continuari debeat aut ut ea, quae singuli heredes possident divisioni non sint obnoxia.

Rerum hereditariarum communio nunquam eo modo praescribi potest, ut quae heredes communia habent, semper in communione manere debeant, ob id, quod communio hereditaria per triginta annos duraverit. In aeternum nulla societatis coitio est, neque haec potest introduci, quod per certi temporis spatium inter coheredes aut socios locum habuerit. Quocumque igitur tempore, quis a communione velit discedere, potest petere divisionem etiamsi ad centum annos res inter eos aut heredes eorum communes manserunt 1). Communio, porro haec est natura, quod quocumque tempore ab ea recedere possunt partes et ejus dissolutionem petere,

1) DELVINCOURT. Tom. III. 575. Ed. Brux. *Zachariae Handbuch des Francösichen Civilrechts* T. IV. § 534. — Rem judicatum refert *Merlin Répertoire* v. Partage.

tandiu igitur in communione sunt, jus ab ea recedendi nullae praescriptioni potest obnoxium esse, quia nunquam praescriptio initium habere potuit. Praeterea communione praescriptio contraria est consilio utilitatique, propter quam praescriptio in jure introducta est. Haec enim ducit ad certam singulorum et liberam possessionem, illa litium discordiarum mater est; sic leges promoveant lites, si statuamus praescriptione irrevocabilem fieri rerum communium possessionem. Sed ut hoc locum habeat, constare quoque debet, res hereditatis circa quas communio inter heredes orta est, in communi possessione heredum mansisse. Communi nomine debent heredes res hereditatis possidere, sive unus solus eas in possessione habeat easque administret sive plures sint in possessione et singuli ex communione, quid curent et administrent, hoc non refert, sed debet communi nomine fieri. Tandiu quis igitur hoc probare potest, quod communio rerum hereditariarum inter se et adversarium locum habet, cujus rei pro circumstantiis varia possunt esse indicia, cum

successu semper ad divisionem rerum communium compellere potest, nec refert ad quod usque tempus res inter eos communiter fuerunt possessae.

Hoc principium, quod ex natura omnis communionis sequitur confirmatum etiam est in art. 1114. Cod. Civ. — Alia autem est quaestio, de qua ulterius agitur in art. 1114, ubi docetur, praescriptionem obstare posse familiae erciscundae actioni, quando coheredes rerum hereditariarum divisionem petant, quae per tempus ad praescriptionem requisitum in sola unius heredis possessione fuerunt et quas suo nomine, tanquam sibi proprias possedit. Nam in hoc casu cessat actio, qua caeteri ad harum rerum divisionem intendunt, non quia praescripta est ob id, quod illae res per longum tempus in communi-

---

1) Art. 1114 Cod. Civ. ita audit: Tegen de regtsvordering tot de boedelscheiding kan de verjaring alleen worden ingeroepen door den erfgenaam of den medeerfgenaam, die afzonderlijk gedurende den tijd tot de verjaring gevorderd, het bezit heeft gehad van goederen, tot den boedel behoorende, edoch niet verder dan ten aanzien van die goederen. —

fuerunt possessae, sed quia non amplius communes sunt. Communio ad quam dividendam actio Fam. Ereise. sola instituitur, circa illas res, nulla amplius inter coheredes locum habet. Plena harum rerum proprietates ad eum coheredem venit, qui eas huc usque possederit tanquam suos et propriis commodis impenderit Cf. Art. 2004 Cod. Civ."

Potest autem difficultas inveniri propter art. 592 Cod. Civ. in quo praeceptum est, *neminem sibi ipsum causam possessionis mutare posse*; cum autem heredes ipso jure acquirunt possessionem omnium defuncti bonorum, has res etiam tanquam communionem possident. Sed respondemus cum Cons Goudsmit 1) hanc regulam possessionem heredes per se nancisci, mortuo auctore, falsam et spuriam notionem esse, cum regula *le mort saisit le vif* ultra suos fines accepta est, uti Cujacius 2) jam monuit. Saltem haec possessio ficta nihil commune habet,

---

1) *Themis. Jaargang VII, N°. 5, pag. 459.*

2) Ad. l. 50 pr. D. ex quibus caus. maj.

nec obstat verae possessioni, si igitur heres res hereditatis statim apprehendat animo sibi habendi et non communionis habendae, certe per praescriptionem hereditati eximitur; si autem initio animo communionis, non existimo illam praescribere posse, nisi tale factum accederat, per quod potest causa possessionis mutare.

Causam vidimus, ob quam hereditatis dividendae obligationi praescriptionis exceptio obstare potest. Si autem quaeritur a quo tempore, actio qua rerum communium divisio petitur, praescriptioni obnoxia esse incipit tunc respondendum videtur cum Clar. ZACHARIA. 1) »Verjährbar wird die Klage erst von der zeit an, da einer der Miteigenthümer die Sache oder die Gesamtheit der gemeinschaftlichen Sachen, ausschliesslich, und gleich als ob die Theilung geschehen war zu besitzen anfängt. Tempus porro, per quod res hereditatis in divisa coheredum possessione esse debent, ut praescriptione liberentur ab

1) loc. Cit. B. 4. pag. 435.

hereditatis divisione est triginta annorum, quia omnes praescriptio viginti annorum requirit titulum, qui hic deest. cf. art. 2000 Cod. Civ.

Quod autem ad effectum hujus praescriptionis attinet docet CHABOT DE L'ALLIER, ad art. 816. Cod. Civ. Nap. heredem, qui praescriptione utitur, majorem partem ex hereditate nancisci non posse, quam praescripserat, nam ex praesumpta hereditatis divisione sequi, quod ille suam partem nactus jam fuisset. Mihi autem videtur eum petere posse, quod sibi ultra haec bona praescripta ex hereditate debetur, nam ex divisione praesumpta nondum constat, totam familiam divisam fuisse et ita de residuo agere potest; sed si tanquam praedo praescripserat, tamen, quod excedit, petere potest; nam praescriptio sine justo titulo et bona fide efficit quidem, ut actio contra eum cesset, minime autem, ut ipse actionem non instituere possit, in qua actione certe rerum praescriptarum ratio habetur, ita ut coheredes illi unice, id quod ejus portioni deest restituere debent.

QUAESTIO QUARTA.

OBSERVATIO AD ART. 1129 COD. CIV.

Primarium in jure succedendi principium hoc est, ut *heres in universum defuncti jus intret*. Si autem duo vel plures adsunt, conjuncti omnium ratione idem obtinet, quisque in universum jus succedit pro ea parte, pro qua heres scriptus est a testatore aut a lege vocatur. Singuli igitur, si concurrant cum pluribus in partem juris universi defuncti intrant, et pro ea parte fiunt participes lucri et damni, quod ex hereditate communi obvenit. Hinc ex strictis juris principiis in singulis rebus sive dividuis sive indi-

viduis, pro sua parte proprietatem acquirunt, quam ut pote domini alienare possunt. Neque opus tunc iis est relinquentium heredum consensum quaerere; ipsi enim pro sua parte, plenam proprietatem singularium rerum habent. Est haec quidem stricta principii, quod posui interpretatio, atque ita in Jure Romano cautum fuisse videtur. Morte enim testatoris heredes communem vel indivisam rerum hereditarium nanciscuntur possessionem, sed pro sua portione quisque, in quaque re plena proprietatis erat. Quisque heres partem proprietatis, quam in singulis rebus habebat alienare poterat veluti vendere aut hypothecae dare. Prius docetur in l. 54. D. Fam. Erisc. ubi partem suam proprietatis fundi hereditarii alienasse aliquis ex heredibus dicitur; tum fundus ipse, si quis partem suam alienaverit e communione exire, nec divisioni amplius obnoxius esse dicitur. Haec autem Neratius in ea lege ait: *Ex hereditate Lucii Tutii, quae mihi et tibi communis erat, fundi partem meam alienari: deinde familiae eriscundae Judicium inter nos acceptum est.*

*Neque ea pars quae mea fuit, in Iudicio veniet cum alienata de hereditate exierit, neque tua: quia etiamsi remanet in pristino jure, hereditariaque est, tamen alienatione meae partis, exit de communi-
 one. Utrum autem unus heres partem suam non alienaverit, an plures, nihil interest: si modo aliqua portio alienata ab aliquo ex heredibus, hereditaria esse desiit. Jure Romano igitur coheredes, pro eorum parte singularum rerum hereditariarum plenam proprietatem acquirunt et uti ex lege citata apparet, si quis partem suam in aliqua re alienavit, haec res e communi-
 one exisse dicitur, et pro coherede reliqui coheredes extraneum nanciscebantur co-possessorem. Verum ab hac Juris Romani doctrina recessit jus civile Gallicum et jure nostro idem obtinere, infra vibebimus. Secundum nostri Juris principia divisione demum declaratur, quid cuique coheredi tempore mortis defuncti competierit, quod a morte defuncti possedis-
 se censetur, nec refert ad quod u q re tempus communi-
 o duraverit et divisio d. lata sit. Ex Juris Romani autem principiis, hereditatis divisio hoc habebat*

proprium, quod coheredes sibi invicem partem cederent, quam in singulis rebus hereditatis habebant, ita ut is, qui cedebat suam partem in una re, alterius solus proprietarius fiebat et sic invicem.

Sed inde vero quoque, quod si unus vel plures ex heredibus suam partem rei hereditariae hypothecae aut pignori dedit, illa pars rei hypothecata aut pignorata manebat, etiamsi sorte ita eveniat, ut illa res per divisionem alteri adjudicabatur, uti hoc docetur in l. 6 § 8. D. Comm. Div. ubi haec verba occurrunt: *Si fundus communis nobis sit, sed pignori datus a me, venit quidem in communi dividendo: sed jus pignoris creditori manebit, etiamsi adjudicatus fuerit, nam etsi pars socio tradita fuisset, integrum maneret. Arbitrum autem communi dividendo hoc minoris partem aestimare debere, quod ex pacto eam rem vendere creditor potest, Julianus ait.*

Hocce principium, uti quisque sponte videt, magnis difficultatibus ansam dabat, quia heredes, post factam divisionem perpetuis evictionibus erant obnoxii.

Hinc repetendum videtur, quod antiquitus in GALLIA aliud principium receptum fuit, quod ex-

plicuerunt LE BRUN *des Successions titre des Partages* N°. 21, 35, et 39. POTHIER *des Successions*, Ch. IV, Art. 5. Translatum hoc est in Cod. Nap. unde Art. 883 est conscriptus. Secundum illud principium divisionibus non jura in alterum transferuntur, sed quod jam possidebant heredes, hoc divisione definitur et addicitur singulis, pro eorum parte. Les partages uti dicitur 1), ne sont pas *translatifs*, mais *declaratifs* de propriété. Idem jus Legislator noster agnovit in Art. 1129 Cod. Civ. qui plane convenit cum Art. 883 Cod. Civ. Nap. Nimirum secundum illum articulum, quisque heres censetur solus succedisse in eas res hereditatis, quae ei divisione sive licitatione obvenerunt. Quae autem caeteris hoc modo obveniunt heredibus, hae nunquam ad alteros pertinuisse habentur. Quisque heres eas, quas ex hereditatis divisione acquirit res, censetur propterea immediate accepisse a defuncto, licet multum tempus post mortem defuncti prae-

---

1) DELVINCOURT. T. II. pag. 422. et DURANTON. Tom. VII. pag. 700 sqq.

terierit, postquam divisio rerum facta est. Potest etiam ita divisio fieri ut potius sit distributio, qua singulis heredibus singulae res in totum ceduntur.

Hujus autem principii effectus sunt magni momenti, cum heres directe in bonis sibi adjudicatis succedit defuncto, alienationes et hypothecae factae per coheredes, in hisce rebus, ratione suae partis nullam vim in eum habent. Minime autem inde sequitur, alienationem vel hypothecam ipsam initio nullam esse, nam si fundus illi coheredi e. g. adjudicatus est, qui eum ante divisionem pro sua parte hypothecae obligaverat, hypotheca omnino valida est, uti apparet ex art. 1212 Cod. Civ. In eo casu igitur, quando res hereditatis ab uno herede alienatur vel hypotheca gravatur, haec autem res per divisionem alteri ex heredibus attribuitur, hypotheca illi rei, pro qua hic heres non imposita fuisse censetur. Cum autem hocce principium introductum videtur ad difficultates tollendas, quae ex evictionis periculo sequerentur ampl. LOKE, 1)

1) Handboek voor Notarissen. p. 806.

defendit, vim et effectum hujus principii non esse agnoscendum in illis rebus hereditatis, quae nunquam communes inter coheredes fuerunt, sed quarum divisio, statim ac hereditas delata est, per ipsam legem jam facta est. Ex art. 1335 Cod. Civ. nomina tam passiva quam activa ipso jure inter coheredes sunt divisa, ita ut creditor etiam ante divisionem a quoque herede partem debiti potest petere, uti et quisque heres suam partem a debitore hereditatis. Quando igitur nomen activum venit in familiae Erciscundae Judicio et uni coheredi tale nomen adjudicatur, id, secundum LOKEI sententiam, minime illi cui cohaeres suum jus cesserat, vel ei qui cum uno coheredum compensare licebat damno esse potest.

Aliam autem sententiam tulit Curia Cassationis 1) in GALLIA D. 24. Jan. 1837, quae nullum discrimen inter *Corpora* et *nomina* hereditaria agnovit.

---

1) Hancce sententiam communicavit ampl. LOKE in Regtskundig Tijdschrift voor het Notaris-ambt. D. IV 3°. Afd. N°. 202, 222 en 225.

»Overwegende, sunt verba sententiae a curia latae: dat eene scheiding is een middel van aanwijzing, niet van verkrijging van eigendom (*declaratif et non attributif de propriété*); en dat naar den inhoud van art 883, ieder erfgenaam geacht wordt alleen en onmiddellijk te zijn op gevolgd, in de voorwerpen in zijn lot begrepen, en nimmer den eigendom van de overige voorwerpen der nalatenschap gehad te hebben.

Overwegende, dat deze algemeene regel zonder onderscheid, op alle erf goederen van toepassing is; en dat bij gevolg, indien eene oorspronkelijk deelbaar schuldvordering, voor het geheel in het lot van een der erfgenamen is begrepen, zij als den beginne af zijn eigendom is zonder dat het arrest, daarop intusschen door eenen personeelen crediteur van eenen mede erfgenaam gelegd, eenig gevolg kan hebben?.

Mihi autem magis arridet opinio quam LOKE tuctur, nam recte animadvertit, quod creditori, qui solutionem accipere, acceptilationem interponere potest, eti-

am sine dubio competit jus suum in nominibus alteri tradere. Ipsius verba viri ampl: hic afferam. »Den genen, die een bepaald gedeelte eener schuld uit eigen hoofde mag opvorderen, kan men immers ook de bevoegdheid niet ontzeggen, dat zelfde deel aan eenen derden overtedragen of te verpanden. En wanneer de eerste dier handelingen, ten aanzien van den debiteur onberroepelijk zijn, zoo kan men ook de laatste aan geene eventuëele resolutie, bij eene scheiding, dat is bij eene nadere beschikking van den schuldeisscher onderwerpen.»

T H E S E S.

I.

Ex hereditatis aditione non nascitur obligatio quasi ex contractu inter heredem et legatarium.

II.

Condictio ex poenitentia jure Romano omnino competit, et vero rationi juris non adversatur: non igitur ab GANS debuit *fabulosa* vocari.

III.

Per pactum servitus in Jure Justiniano constituitur, sine traditione.

exceptit, ut damnum actori vel reo illatum resarciri nequeat.

XIV.

Appellatio in Causis Criminalibus admittenda videtur.

XV.

Judex militaris in judicandis criminibus communibus tenetur art. 209 Cod Quaest. Crim.

XVI.

Poenae sive Capitalis sive Corporalis publica irrogatio improbanda est.

XVII.

Testes, quibus lege interdictum est, ut ad testimonium confirmandum praestent jusjurandum, tamen propter falsam in Judicio factam depositionem, puniendi sunt ex art. 361 Cod. Poen.